

Plenum

Onsdag 18.3.2026 kl. 14.00—17.18

9. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 5 kap. 34 § i polislagen och 10 kap. 33 § i tvångsmedelslagen

Regeringens proposition RP 193/2025 rd

Utskottets betänkande FvUB 2/2026 rd

Första behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 9 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger förvaltningsutskottets betänkande FvUB 2/2026 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Allmän debatt. Förvaltningsutskottets ordförande, ledamot Peltokangas, varsågod.

Debatt

15.35 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä on kyse poliisin yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnan laajentamista koskevan toimivaltuuden selkeyttämisestä poliisilaissa ja pakkokeinolaissa. Poliisilla on ehdotetun sääntelyn mukaan oikeus laajentaa yksinomaan tietoverkossa tapahtuvaa peitetoimintaa sellaisten rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi, joiden perusteella poliisilla on muutoinkin oikeus käyttää kyseistä toimivaltuutta. Muutoksilla täsmennetään jo voimassa olevia toimivaltuuksia ja yhdenmukaistetaan sääntelyä suhteessa muiden rikostorjuntaviranomaisten eli Rajavartiolaitoksen ja Tullin toimivaltuuksia koskeviin säännöksiin. Peitetoiminnan aineellisiin edellytyksiin ei ehdoteta muutoksia. Käsiteltäessä aiemmin Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain muutoksia hallintovaliokunnassa kävi ilmi, että poliisilla ei nykyisin ole oikeutta tietoverkossa tehtävän peitetoiminnan laajentamiseen, kun kyseessä on törkeä laittoman maahantulon järjestäminen. Valiokunta pitää tärkeänä, että poliisilla on rikostorjunnan yleisviranomaisena ehdotetun sääntelyn myötä oikeus kohdentaa yksinomaan tietoverkossa tehtävää peitetoimintaa myös mainittuun rikokseen.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena etenkin vallitsevassa tilanteessa, jossa tietoverkoissa tapahtuva rikollisuus on voimakkaassa kasvussa. Valiokunta pitää välttämättömänä, että viranomaisilla on riittävät toimivaltuudet rikostorjuntatehtäviensä hoitamiseen myös jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että poliisin toimivaltuuksia koskeva sääntely on johdonmukaista muiden rikostorjuntaviranomaisten toimivaltuuksia koskevan sääntelyn kanssa. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi pakkokeinolain 10 luvun 33 §:n ja 4 momentin muuttamista niin, että myös siinä tarkoitettu yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnan laajentaminen on saatettava tuomioistuimen sijasta peitetoiminnasta päättäneen poliisimiehen ratkaistavaksi. Valiokunta tähdentää, että ehdotettu säännös vastaa tässä muodossa nykytilaa.

Punkt i protokollet PR 25/2026 rd

Hallintovaliokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä edellä todetuin muutoksin. Valiokunnan mietintö on yksimielinen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

15.38 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva esitys koskee poliisilaissa ja pakkokeinolaissa säädettävää peitetoiminnan laajentamista tietoverkossa. Tavoitteena on varmistaa, että salaisia tiedonhankintakeinoja ja salaisia pakkokeinoja koskeva sääntely on mahdollisimman yhdenmukaista eri viranomaisten välillä. Tämä on keskeistä, jotta rikostorjunta toimii tehokkaasti ja selkeästi myös jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Verkossa tehtävällä peitetoiminnalla pyritään pääsemään sisälle suljettuihin rikollisryhmiin, huumekauppaan, asekauppaan sekä seksuaalirikosten valmisteluun, joita tapahtuu anonyymeillä keskustelupalstoilla ja sosiaalisessa mediassa.

Peitetoiminta mahdollistaa poliisille esimerkiksi valeoston, jossa laittomia aineita tai palveluita ostetaan peitehenkilöllisyyttä käyttäen rikoksen paljastamiseksi. Esitys ei laajenna peitetoiminnan aineellisia edellytyksiä, vaan täsmentää niiden soveltamista ja yhdenmukaistaa sääntelyä poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen välillä. Yhdenmukaisuus selkeyttää toimivaltuuksia, vahvistaa viranomaisten välistä yhteistyötä ja tehostaa toimintaa rikostorjunnan rajapinnoissa. Esityksellä ei samalla arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yksityiselämän suojaan tai muihin perusoikeuksiin verrattuna voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Arvoisa puhemies! Tietoverkoissa tapahtuva rikollisuus on voimakkaassa kasvussa, ja sen torjuminen edellyttää moderneja ja toimivia keinoja. Peitetoiminnan täsmentäminen ja yhdenmukaistaminen antaa viranomaisille riittävät valtuudet puuttua vakaviin rikoksiin, paljastaa rikollisia verkostoja ja suojella uhreja myös tilanteissa, joissa rikos tapahtuu verkossa ilman fyysistä kontaktia.

Hallintovaliokunta on pitänyt esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Lainsäädäntövarmuus, selkeät toimivaltuudet ja viranomaisten yhteistyön tehostaminen ovat avainasemassa, jotta rikostorjunta pysyy tehokkaana, ennakoivana ja ajantasaisena.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys vahvistaa Suomen kykyä torjua tietoverkoissa tapahtuvaa rikollisuutta ja varmistaa, että viranomaisilla on käytettävissään modernit, toimivat ja lainmukaiset välineet tehtäviensä hoitamiseen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.40 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Yhteiskuntamme sisäinen turvallisuus nojaa siihen, että viranomaiset pysyvät rikollisuuden kehityksen mukana. Yhä suurempi osa vakavasta rikollisuudesta tapahtuu nykyään tietoverkoissa, usein anonyymisti ja hajaautusti. On meidän vastuumme vastata tähän muutokseen laajentamalla poliisin mahdollisuuksia ja oikeuksia käyttää yksinomaan tietoverkossa tehtävää peitetoimintaa.

Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä olevan esityksen tarkoituksena on parantaa rikostorjunnan tilaa ja varmistaa, että salaisia tiedonhankintakeinoja ja salaisia pakkokeinoja koskevat säännökset ovat mahdollisimman yhdenmukaisia muiden viranomaisten sääntelyn kanssa. Kyseessä on tärkeä uudistus siksi, että rajat ylittävä rikollisuus ei tänä päivänä pysähdy yhteiskuntamme viranomaisten toimialoihin. Kun viranomaisilla on samansisältöiset toimivaltuudet, yhteistyö tehostuu ja rikollisten toimintamahdollisuudet kapenevat.

Punkt i protokollet PR 25/2026 rd

Tämä vahvistaa koko rikostorjuntajärjestelmän kykyä puuttua vakaviin tekoihin oikea-aikaisesti.

Myös valiokunta on käsittelyssään päätenyt kannattamaan esitystä pienin tarkennuksin. Ne tekevät kokonaisuudesta hyvän.

Arvoisa puhemies! On tärkeää korostaa, että esityksessä ei laajenneta peitetoiminnan ai-neellisia edellytyksiä vaan täsmennetään sitä, miten jo sallittua tietoverkossa tehtävää pei-tetoimintaa voidaan välittömästi jatkaa silloin, kun esiin nousee samaan rikoskokonaisuuteen liittyvä toinen henkilö tai toinen rikos. Tämä mahdollisuus on juuri niitä tilanteita var-ten, joissa vakavan rikoksen estäminen on kiinni minuuteista.

Verkossa tapahtuva rikollisuus on usein sellaista, ettei sitä voida käytännössä selvittää vähemmän puuttuvilla keinoilla. Peitetoiminta on monissa tapauksissa ainoa tapa saada tietoa rikoskokonaisuudesta ja estää rikoksen toteutuminen. Siksi on välttämätöntä, että poliisin toimintavaltuudet ovat ajan tasalla ja että ne vastaavat muiden viranomaisien vas-taavia valtuuksia. Vain siten voimme rakentaa turvallisempaa arkea suomalaisille nykypäi-vän teknologiayhteiskunnassa.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys vahvistaa rikostorjunnan vaikuttavuutta ilman, että yk-silön oikeusturvasta tingitään. Säätelyn tarkkuus ja jälkikäteisvalvonta säilyvät ennal-laan, ja edellytykset laissa tarkoitettulle peitetoiminnalle tietoverkossa pysyvät tiukkoina. Siksi tämä uudistus on lopulta pieni mutta sisäisen turvallisuuden näkökulmasta erittäin tärkeä. Se varmistaa, että poliisi voi toimia siellä, missä rikolliset nykyään toimivat. — Kii-tos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vornanen on poissa. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.45 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Peltokangasta, valiokunnan pu-heenjohtajaa, hyvästä ja ytimekkästä esittelystä tämän osalta. Tässä on taas yksi esitys, josta ollaan hyvin yksimielisiä. Kun tässä kuitenkin työskennellään semmoisten toiminto-jen parissa, kun rikolliset tahtovat mennä tuolla edellä ja meidän pitäisi yrittää pysyä pe-rässä ja lainsäädännössä ja muussa avata mahdollisuuksia torjua rikoksia ja päästä niitten jäljille, niin tämä on sillä tavalla hyvää työtä, ja sitten kun tämä on tuolla tietoverkoissa, joissa liikutaan, niin siellä pitää päästä liikkumaan myöskin aika lailla jouhevasti, ja tässä mielessä hyvä, ja sitten se, kun tämä ketju on tässä sovittu, miten se menee eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Kiinnitti tässä lakiesityksessä yksi sana huomiota. Kun täällä tulee maininta, että ”tiedonhankinnan aloittamisesta peitetoiminnasta päättäneen poliisimiehen ratkaistavaksi”. Täällä on joka paikassa ”poliisimies”. Kysyisin, että eikö meillä ole nais-poliiseja myöskin. Lainsäädännössä tämä termistö jollain tavalla ehkä pitäisi olla... Täällä on kyllä kaikista muista poliisitehtävistä aika lailla laitettu oikeita termejä, mutta tässä kiinnitin huomiota, kun luin tätä mietintöä. Kysyn edustaja Peltokankaalta: Onko tämä asia ollut jollain tavalla esillä? Tuleeko tähän jossain kohtaa muutoksia, kun sukupuolineutraa-leiksi yritetään tehdä näitä termejä? — Vaikka meillä täällä hienosti onkin ”puhemies” ja se käy täällä erittäin hyvin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 25/2026 rd

15.47 **Mauri Peltokangas ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Lyhyt vastaus: meillä sekä valiokunnassa että — sataprosenttisen varmasti tiedän tämän — myöskin poliisissa kunnioitetaan sekä nais- että miespoliisiosaamista. Lause on tuolla tuollaisenaan varmaan historiallisista syistä, mutta tämä vastaukseksi tähän muuten hyvään kysymykseen.

Tässä tietenkin kiitän jälleen kerran valiokuntaa erinomaisesta työstä. Tässä on se lopputulos parhaimmillaan, että mietinnöt ovat yksimielisiä.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 193/2025 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.